

PSICOLOGIA SOCIAL

Tema 8

Índex

8. PSICOLOGIA SOCIAL

- 8.1. Què és la psicologia social?
- 8.2. Identitat personal i pertinença al grup
- 8.3. Normes socials i conformitat
- 8.4. La percepció social. Rol i estatus
- 8.5. Estereotips i prejudicis
- 8.6. Rols sexuals i identitat sexual
- 8.7. Dinàmica de grups
- 8.8. Les relacions entre els grups: lideratge, cooperació i competència
- 8.9. Text

8.1. Què és la psicologia social?

- La psicologia social té per objecte **comprendre i explicar** de quina manera els pensaments, els sentiments i els comportaments d'una persona estan relacionats amb un **grup** i influïts per aquest, i també com funcionen els grups humans.

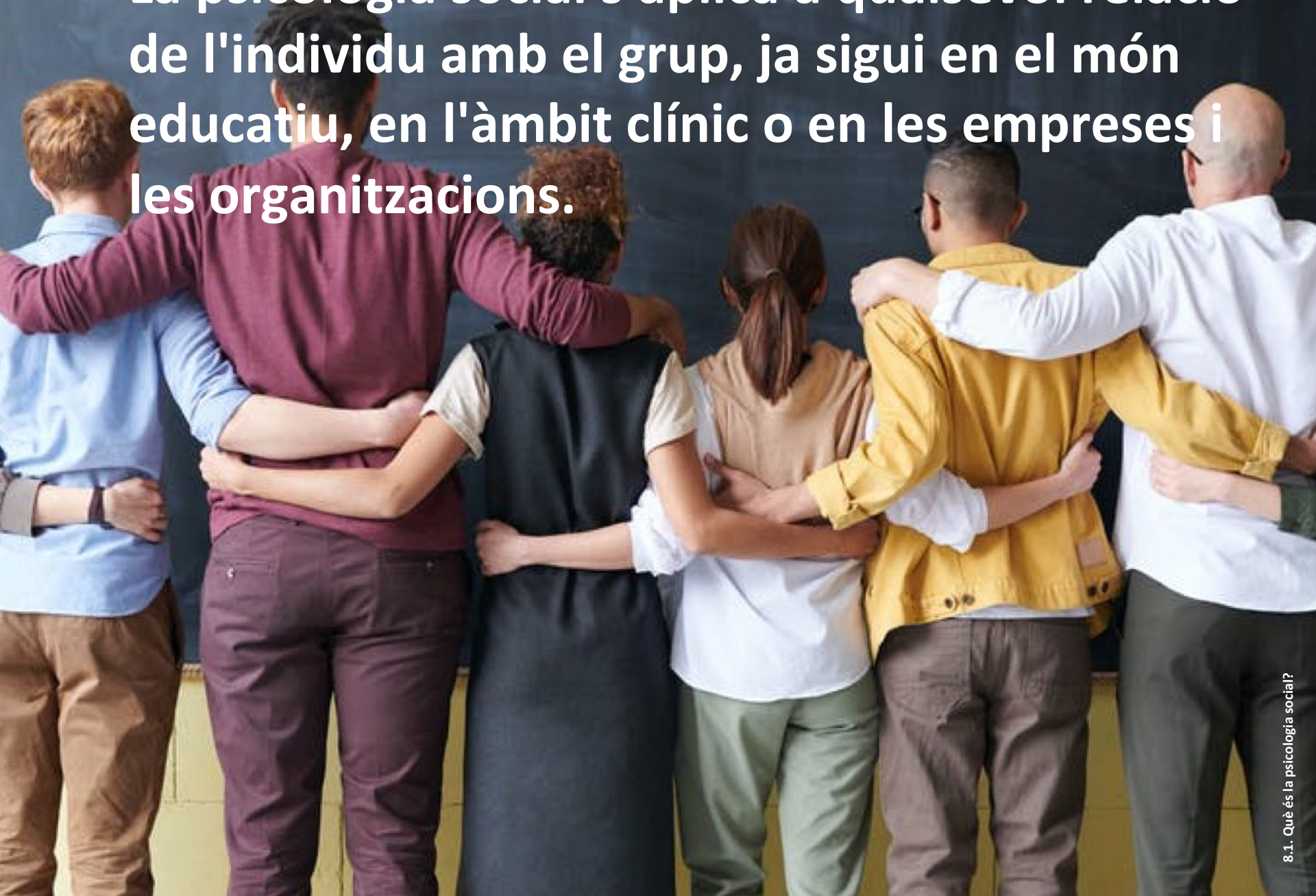

- Els temes de la psicologia social són: l'atracció interpersonal, la percepció social, les dinàmiques dels grups, la cooperació, la competència, els conflictes dels grups, la comunicació i tot allò que relacioni l'individu amb un grup.

- La psicologia social té punts en comú amb la sociologia, malgrat que són perspectives sobre el grup humà diferents. La diferència bàsica és que la sociologia enfoca la seva temàtica a partir de l'anàlisi d'elements culturals, econòmics, polítics i similars, mentre que la psicologia social es basa en anàlisis de tipus psicològic.

- La psicologia social s'aplica a qualsevol relació de l'individu amb el grup, ja sigui en el món educatiu, en l'àmbit clínic o en les empreses i les organitzacions.

8.2. Identitat personal i pertinença al grup

- Els psicòlegs han demostrat que les persones som éssers socials des que naixem. Per exemple, està demostrat que a les trenta-quatre hores de vida un nadó ja és capaç de distingir el plor humà d'una altre classe de so, i reacciona d'una manera diferent en cada cas.

- La percepció de formar part d'un grup es fonamenta, bàsicament, en elements psicològics: ens mostrem solidaris i lleials, i cooperem amb els altres components.
- És el que s'anomena *cohesió del grup*. Un grup cohesionat fa que augmenti la satisfacció dels seus integrants.

- Els psicòlegs socials diferencien entre grups de pertinença i grups de referència. El grup de pertinença és el grup del qual realment forma part l'individu: la família, el poble o ciutat, etc.
- El grup de referència és aquell amb el qual s'identifica i que fa servir com a criteri, com a model per valorar la seva conducta.

- Qualsevol grup amb el qual ens identifiquem pot actuar com a grup de referència; per exemple, si volem ser psicòlegs, el grup de referència serà el col·lectiu de psicòlegs. Però el grup de pertinença és, en realitat, el dels estudiants de 1r de batxillerat.

- Tots tenim grups de referència i grups de pertinença. Uns i altres fan possible la comparació social.

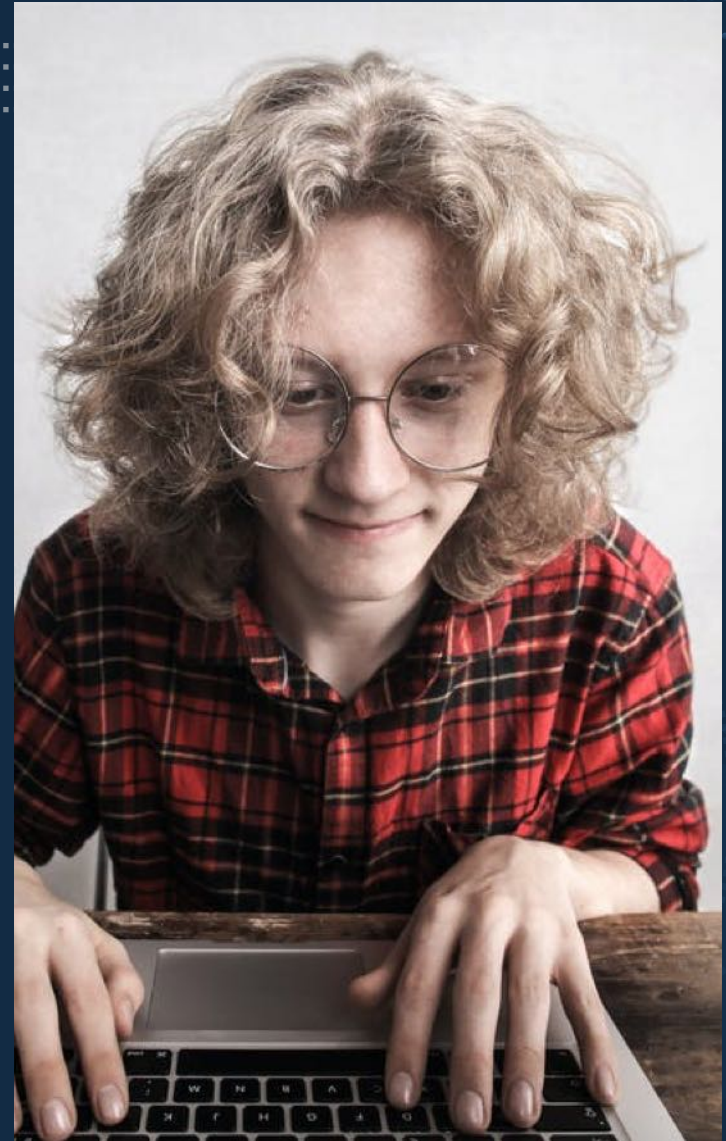
8.3. Normes socials i conformitat

- Cada grup humà funciona segons uns criteris, unes normes.
- Nosaltres mateixos no ens comuniquem de la mateixa manera amb els companys de classe que amb els pares o els professors.
- La nostra forma de vestir probablement canviarà segons el lloc on anem, i fins i tot la nostra manera de parlar pot ser diferent.

- Amb cada grup actuem segons unes pautes no escrites que ens indiquen quina és la conducta apropiada.
- Es el que s'anomena *conformitat*: un canvi de conducta -d'accions, pensaments i sentiments- dels individus envers les normes del grup, com a resultat de la pressió del grup.

- Un exemple de conformitat a la classe és tenir una actitud de prevenció respecte als professors i els estudis.
- Qui manifesta simpatia generalitzada pel professorat i diu que li agrada molt estudiar és criticat per la resta del grup perquè s'aparta de la conformitat.

- A l'extrem de la conformitat trobem la submissió cega, una obediència sense condicions. En aquest cas, l'individu deixa d'existir com a persona. Aquest seria un dels mecanismes del funcionament intern de les sectes.

8.4. La percepció social. Rol i estatus

- La percepció social és la manera com nosaltres veiem, analitzem i interpretem les persones que ens envolten.
- L'acció de la percepció social consisteix a classificar les persones segons els trets de la cara, el color de la pell, l'aspecte general, el sexe, l'edat, la llengua, les aficions i altres elements.

- També fem aquesta classificació amb les persones més properes: formar part d'un grup d'amics o d'un altre, ser d'una família o d'una altra, ser alumne de 1r B o del C, ser d'una ciutat o d'una altra...

- La percepció social és la percepció de grups.
- Entenem com a grup dues o més persones que comparteixen un sentiment d'unitat i que formen un col·lectiu en el qual cada persona influeix en les altres i, al seu torn, en rep la influència.

Per explicar la conducta dels components d'un grup, els psicòlegs socials utilitzen dos conceptes: estatus i rol.

- El concepte d'**estatus** és el reconeixement per part del grup del lloc, la posició social que ocupa una persona: dependent, camperol, administratiu, advocat, taxista, mecànic, enginyer, etc.
- El **rol** és el comportament que el grup espera de cadascun dels seus membres.

- En una botiga, la persona que ens atén té el rol de venedor i, per tant, esperem que la seva conducta sigui amable i que ens orienti sobre allò que volem, etc.
- Pel venedor, nosaltres tenim el rol de clients i, per tant, espera que la nostra conducta sigui la de comprar alguna cosa.

- Tots tenim més d'un rol i més d'un estatus.
- Tu, per exemple, tens el rol i l'estatus d'alumne o alumna, de fill o filla, de ciutadà o ciutadana, de component d'un equip de bàsquet, etc.

- **El rol va associat a l'estatus** que ocupa la persona.
- Dintre de cada cultura correspon un rol a cada estatus. Per exemple, l'estatus de dona casada en la cultura occidental té un rol diferent del que té en altres cultures.
- Això implica que, segons cada cultura, l'estatus de dona casada es concreti en un determinat grau de dependència del marit, uns drets econòmics, una llibertat de moviments, etc.

